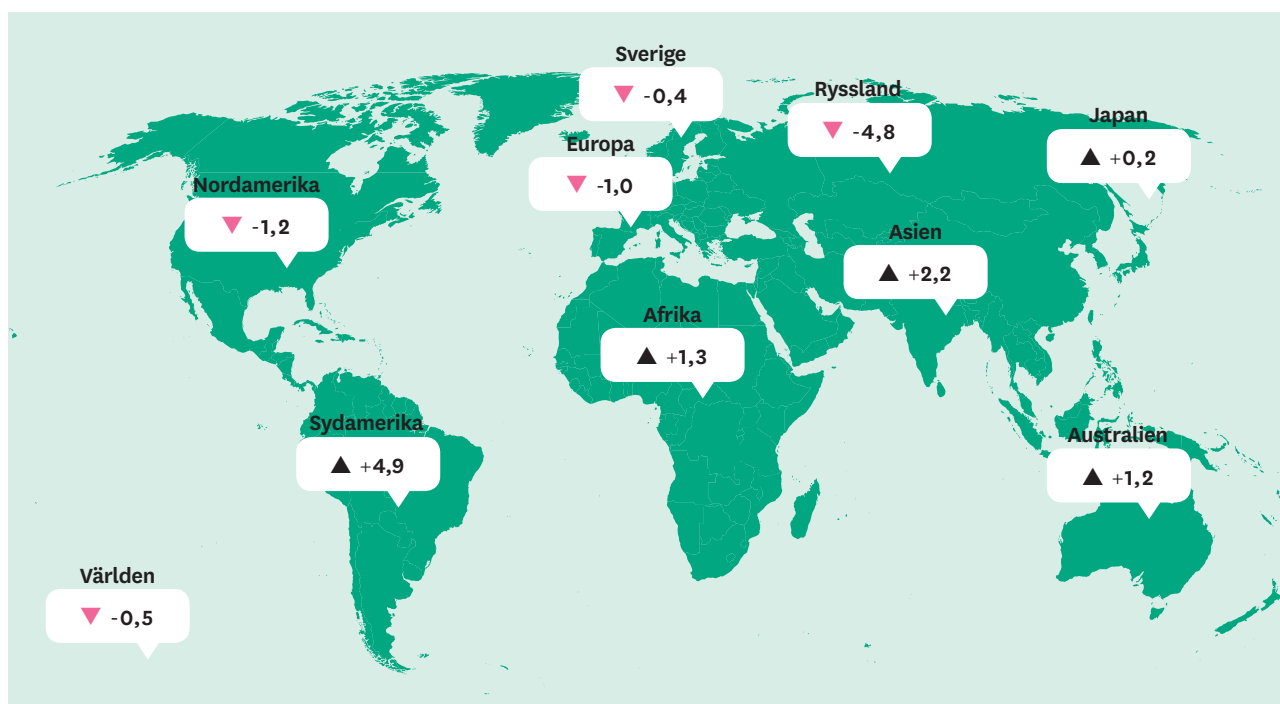

Marknaderna bortser från riskerna

- **Marknaderna bortser från riskerna.** Valet av Donald Trump till USA:s president ledde till en stark slutspurt på världens börser förra året. Nu när presidentskiftet väl har ägt rum har förvisso euforin lagt sig men börserna ligger kvar på höga nivåer. Det tycks som att marknaderna har prisat in en lite väl positiv framtidsbild och bortsett från riskerna.
- **Trendbrottens år.** Starten på det nya året har varit betydligt ljusare än inledningen på 2016. Börserna är på gott humör och konjunkturen vädrar morgonluft. Vi räknar med att de senaste årens trend med avtagande global tillväxt och låg inflation bryts i år. Samtidigt tillkommer politiska utmaningar som på olika sätt kan ändra spelplanen.
- **En investeringsstrategi för pensionen.** I slutet av förra året utsågs världens bästa institutionella investerare i form av en lista med hundra Chief Investment Officers. Vinnaren jobbar för Yale University och heter för andra året i rad David F. Swensen. På sidan 8 kan du läsa mer om denna vinnande investeringsstrategi och vilka likheter som finns med hur vi på Skandia förvaltar ditt kapital.

Börsutveckling 1–23 januari 2017 i svenska kronor.

Börsutveckling avser MSCI-index för respektive land/region inklusive återinvesterade utdelningar omräknat till svenska kronor.

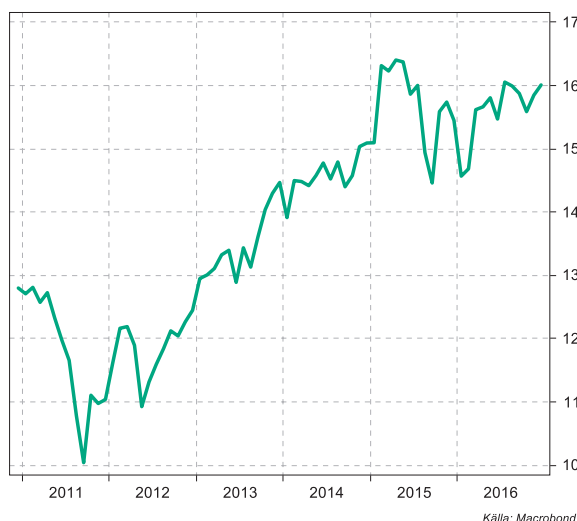
Marknaden bortser från riskerna

Valet av Donald Trump till USA:s president ledde till en stark slutspurt på världens börser förra året. Nu när presidentskiftet väl har ägt rum har förvisso euforin lagt sig men börserna ligger kvar på höga nivåer. Det tycks som att marknaderna har prisat in en lite väl positiv framtidsbild och bortsett från riskerna.

Aktier: "Priced for perfection"

Trots en stundtals stökig utveckling under förra året, så blev facit för aktieåret 2016 en uppgång på drygt 8 procent för index över världens samlade börser, räknat i amerikanska dollar¹. Det är ungefär dubbelt så högt som snittet under 2000-talet som är knappt 4 procent per år. I svenska kronor blev uppgången ungefär dubbelt så hög, tack vare kronans försvagning. Förutom Trump-febern i slutet av året, bidrog även återhämtningen för råvarupriser, ljusare konjunktursignaler och en vändning uppåt för bolagsvinsterna till uppgången. Dessa faktorer motiverar också stigande börser – särskilt eftersom just förbättrad konjunktur och växande företagsvinster har varit den saknade pusselbiten för aktiemarknaderna under lång tid.

Aktievärdering världsinde
12 mån framåtblickande p/e-tal för MSCI AC World

Problemet är bara att marknaderna tycks bortse från riskerna. Nu reflekteras en mycket positiv framtid i rådande börskurser – aktier är *priced for perfection*. Vi ser detta på värderingarna som har kommit tillbaka till nivåerna vi hade före nedgången 2015. Den gången

föll börserna tvåsiffrigt när oron kring Kinas konjunktur tog fart på sensommaren. Och eftersom vi nu alltså är tillbaka på snarlika värderingsnivåer, ökar riskerna för sättningar om oron dyker upp på nytt. Dessvärre går det inte att på förhand förutse när oron sveper in på marknaden igen. Det finns gott om kandidater på listan, men det kan naturligtvis dröja ett bra tag innan de gör entré.

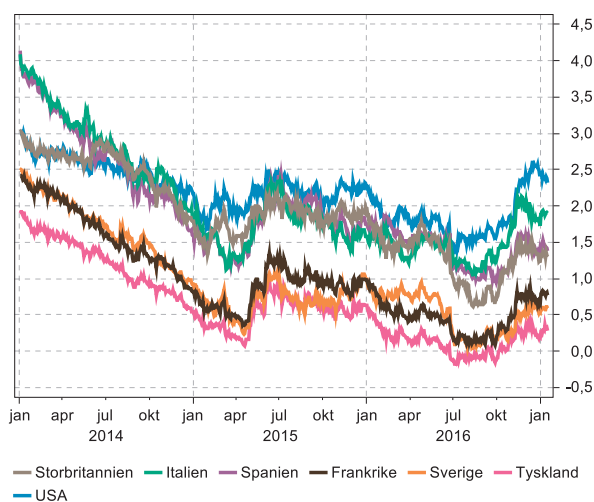
Räntor: Gråhårig "bullmarknad" mot sitt slut?

Ett tydligt tecken på ökad optimism är även att långräntorna har stigit parallellt med förtroendemätningar under andra halvåret förra året. Störst har rörelserna varit i USA där räntan på obligationer med tio års löptid steg kraftigt under hösten efter att ha noterat de lägsta nivåerna någonsin under sommaren. Uppgången innebär även att ränteskillnaderna mellan amerikanska och europeiska obligationer vidgades. Att amerikanska obligationsräntor både stiger och ligger över nivåerna i Europa är fullt rimligt. Den amerikanska ekonomin har kommit längre in i konjunkturcykeln, inflationen är högre, arbetsmarknaden stramare och finanspolitiska stimulanser står för dörren. Amerikanska långräntor är nu mycket nära att bryta sig ur den fallande trend som de har befunnit sig i under omkring trettio år. Om så väl sker så är det av stort symboliskt värde för investerare som har vant sig vid att obligationsräntor endast har en riktning att gå – ned.

Blickar vi framåt så är det svårt att komma ifrån det faktum att förutsättningarna för ytterligare stigande obligationsräntor är på sin plats. Den makroekonomiska statistiken signalerar att konjunkturen håller på att stärkas och att även inflationen rör sig uppåt. Vidare har den penningpolitiska miljön skiftat. I USA fortsätter centralbanken med successiva räntehöjningar samtidigt som ECB kommer minska på sina obligationsköp till våren. För svensk del har osäkerhet kring hur länge Riksbanken kommer fortsätta med sina stödköp ökat. Men även om förutsättningarna för stigande räntor är på plats behöver vi bara gå tillbaka till fjolåret för att påminnas om att ett räntefall bara är ett internationellt orosmoln bort.

¹ Avser MSCI AC World inklusive återinvesterade utdelningar under 2016, källa: Bloomberg.

Obligationsräntor, 10 år
Procent

När vi väger samman risker och möjligheter landar vi i att behålla en liten undervikt i aktier. Vi ser helt enkelt inte tillräckliga förutsättningar för en bättre utveckling än vad värderingarna redan reflekterar. Vi tycker därför att det är rimligt med en period med lugnare börsutveckling där vinsterna kan komma ikapp värderingarna.

”Vi ser helt enkelt inte tillräckliga förutsättningar för en bättre utveckling än vad värderingarna redan reflekterar.”

Gör de inte det, och börsen fortsätter upp, uppstår till slut en bubbla. En liten undervikt i aktier innebär även att räntefonder definitivt har en plats i sparandet även 2017. Detta gäller trots att vi ser förutsättningar för fortsatt stigande räntor. Stigande räntor skulle visserligen drabba avkastningen i obligationsfonder negativt, men givet aktievärderingarna och den förhöjda riskbilden fäster vi stor vikt vid räntefondernas stabiliserande roll i portföljen. De kommer inte att göra dig rik, men när oron lägger sig som en blöt filt över världens börser kommer det kännas mycket bra att ha en krockkudde i form av räntefonder i portföljen.

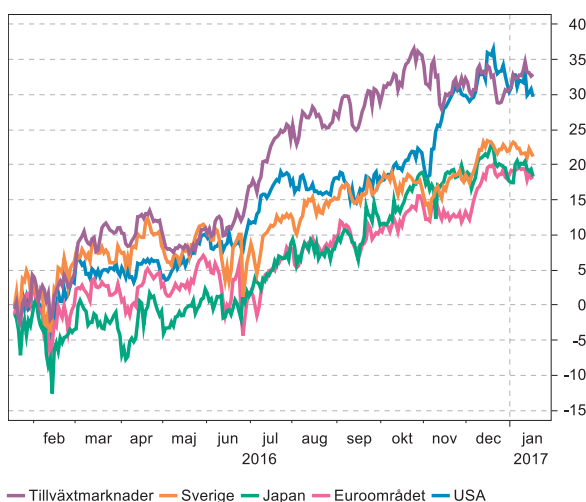
Höga värderingar ställs mot bättre utsikter

Det är inte helt enkla förutsättningar vi har att förhålla oss till inför det nya året. Aktier är, enligt vår bedömning, dyra och erbjuder mycket begränsad potential på nuvarande nivåer. Det är också på dessa nivåer som

”Det är inte helt enkla förutsättningar vi har att förhålla oss till inför det nya året.”

marknaderna ska hantera amerikanska räntehöjningar, nedtrappade europeiska stimulanser och förhöjd politisk osäkerhet. Aktievärderingarna och ränteläget innebär fortsatt att avkastningspotentialen på investeringar – både aktier och obligationer – är låg. Man kan beskriva det som att vi redan har tagit ut delar av framtidens avkastning i förskott. I andra vågskålen har vi ljusningen för konjunktur och bolagsvinster. Vi tror förvisso att denna förbättring redan reflekteras i rådande värderingar, men vändpunkter, som mycket tyder på att vi står inför nu, är ofta bra lägen att äga aktier. Det går även att argumentera för att högre värderingar är acceptabelt givet ränteläget. Man ska också komma ihåg att många av de politiska risker vi pekar på i år också är möjligheter. Valen i Frankrike och Tyskland kan mycket väl resultera i ett förbättrat politiskt klimat som ger momentum till en reformeringsprocess som mynnar ut i en effektivare europeisk union.

Börsutveckling rullande 12 mån
Procent, SEK

Johan Lundqvist
Ekonom

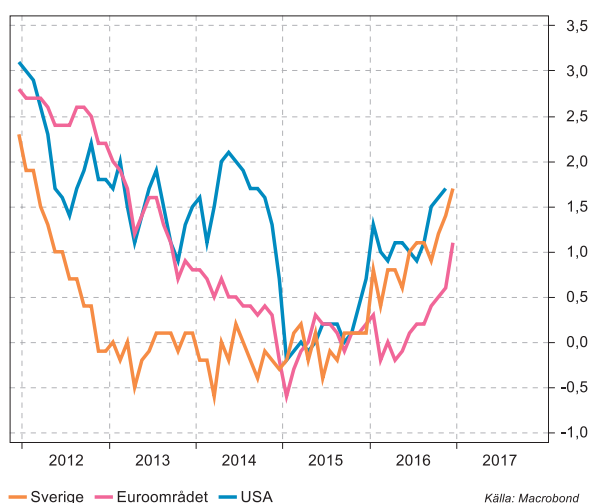
Trendbrottens år

Starten på det nya året har varit betydligt ljusare än inledningen på 2016. Börserna är på gott humör och konjunkturen vädrar morgonluft. Vi räknar med att de senaste årens trend med avtagande global tillväxt och låg inflation bryts i år. Samtidigt tillkommer politiska utmaningar som på olika sätt kan ändra spelplanen.

Det börjar se lite bättre ut

Under åren efter finanskrisen har tillväxten i världsekonomin gradvis mattats av. Mycket talar för att fjolåret blev det svagaste tillväxtåret sedan 2009, även om skillnaden mot året dessförinnan handlar om några tiondelar. När vi nu går in i 2017 ser det dock ut som att konjunkturen håller på att vävla upp. Det rör sig inte om några massiva förändringar, men de är tillräckliga för att bryta de senaste årens trend med gradvis avtagande tillväxttakt. Än så länge ser vi det främst i olika förtroendemätningar som visar att såväl hushåll som företag ser med allt större optimism på det ekonomiska läget. Trenden med stigande förtroende bland företagen påbörjades omkring halvårsskiftet förra året och har stärkts under höstmånaderna. Även om förklaringarna till den ljusare bilden skiljer sig åt mellan länder, så är den gemensamma nämnaren att svackan inom industrikonjunkturen ser ut att vara över. Till stor del handlar det om återhämtningen för råvarupriser, men det tycks även som att efterfrågan håller på att stärkas. Förtroendemätningar ligger ofta några månader före utvecklingen för "hård data" i form av produktion, orderingång och tillväxt. På sina håll har också statistik över faktisk produktion tickat upp, men det krävs några månaders ihållande förbättring innan vi kan börja tala om ett verkligt trendskifte.

Inflationstakt
Årstakt, procent

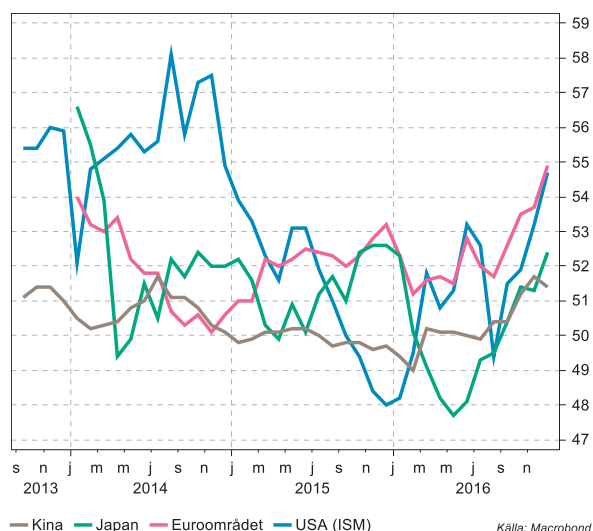

Källa: Macrobond

Inflationen tittar fram

Parallellt med ljusare konjunktursignaler börjar vi nu även se allt fler signaler på att inflationen stärks. Den utvecklingen påbörjades också under förra året, och växlar upp i år. I likhet med förändringen i konjunkturen, så ska inte heller storleken på inflationen överskattas – i genomsnitt handlar det om en ökning på någon procentenhet bland större länder jämfört med förra året. Men det är likväl ett trendbrott jämfört med tidigare år då inflationstakten antingen mattades av eller stod och stampade på låga nivåer. Det är även tillräckligt för att få den amerikanska centralbanken att fortsätta höja räntan och andra centralbanker att påbörja en nedtrappning av sina stimulansåtgärder. Den främsta anledningen till att inflationen nu ökar är förra årets återhämtning för råvarupriser. På vissa håll spelar även växelkursförändringar in i bilden. Dessa faktorer är dock att betrakta som engångseffekter. Det underliggande pristrycket är fortfarande dämpat på de flesta håll. Det gör att global penningpolitik fortsätter att vara ytterst expansiv genom hela året, även om storleken på obligationsköp börjar trappas ned. USA är det främsta undantaget. Här räknar vi med att inflationen kommer överstiga Feds mål i år. I takt med att ekonomin tillförs finanspolitiska stimulanser har den utvecklingen potential att hålla i sig. Det gör att Feds försprång mot andra centralbanker utökas i år.

Inköpschefsindex
Tillverkningsindustrin

Källa: Macrobond

Politiken i centrum

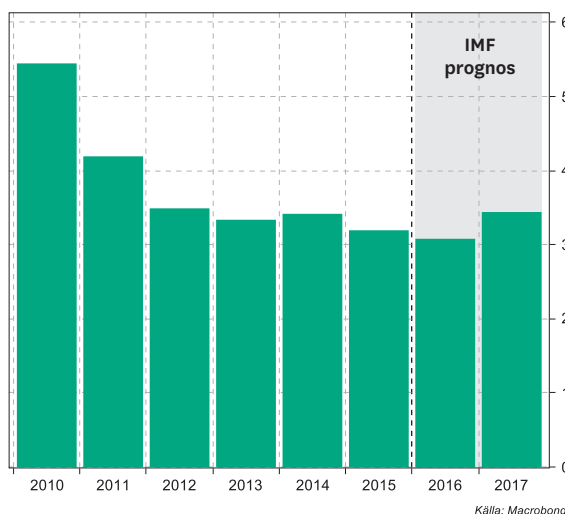
Utsikterna talar alltså för något piggare konjunktur och även högre inflation i år. Det är ytterst välkommet mot bakgrund av de senaste årens avmattning. Det är också ett första steg bort från en miljö där allt hopp ställs till centralbankerna. I vanlig ordning är det dock inte utan risker som vi går in i ett nytt år. I år handlar de till

”Den stora frågan för omvärlden är vilken linje den politiskt oerfarne och i många avseenden kontroversiella Donald Trump väljer på de handels- och säkerhets-politiska områdena.”

största del om politik. Sedan november förra året är fokus riktat mot USA. Den stora frågan för omvärlden är vilken linje den politiskt oerfarne och i många avseenden kontroversiella Donald Trump väljer på de handels- och säkerhetspolitiska områdena. Spekulationerna är många, men faktum är att vi i dagsläget helt enkelt vet ganska lite om hur politiken kommer att utformas. Och just ovissheten är den främsta risken inför 2017. Denna osäkerhet späds på av en uppskruvad retorik under valrörelsen. Det ska dessutom inflikas att den amerikanska presidentens manöverutrymme i internationella frågor – såsom handelsavtal – är förhållandevis stort. Vi har tidigare sagt att vi räknar med ökade inslag av protektionistiska åtgärder under den kommande amerikanska mandatperioden, men ser det som omöjligt att bedöma utformning och omfattning av dessa.

Amerikansk politik kommer tveklöst att dominera nyhetsflödet under 2017, men även i Europa är de politiska riskerna höga. I år går holländare, fransmän och tyskar till valurnorna. Och fjolårets brittiska och amerikanska valutagångar visade tydligt att opinionsmätningar har svårt att fånga upp strömningar inom väljarkårer. Det är därför svårt att bilda sig en uppfattning om opinionsläget. Det vi dock vet är att kandidater på den politiska yterkanten har vunnit terräng på senare år och på allvar utmanar etablerade partier. Anledningen till att detta är att betrakta som en risk – oavsett politiska sympatier – är att det öppnar upp för olika scenarior där politiskt samarbete kan försvåras i en tid när utmaningarna är större än på länge. Många av de problem med hög skuldsättning, svaga banker och bräcklig konjunktur

Global BNP-tillväxt
Procent, årstakt

som tyngt de europeiska ekonomierna under de gångna åren finns fortfarande kvar i kulisserna. Dessutom har flyktingfrågan och de försämrade relationerna med Ryssland tillkommit. I det här läget är ökade inhemska konflikter mellan de europeiska länderna det sista som

”Många av de problem med hög skuldsättning, svaga banker och bräcklig konjunktur som tyngt de europeiska ekonomierna under de gångna åren finns fortfarande kvar i kulisserna.”

regionen behöver. Politiska lösningar som förhindrar att viktiga frågor kan hanteras skapar dessutom osäkerhet. Och osäkerhet har en tendens att leda till att investeringar och konsumtion skjuts på framtiden. Konjunkturer dör inte av sig själva. Om det inte är bubbler och finanskriser som får dem att ta slut så är det ofta centralbanker eller politiska beslut (eller frånvaron av dem). Vi tror inte att konjunkturen vänder nedåt i år – tvärtom räknar vi snarare med några tiondelars högre tillväxttakt i år. Den bedömningen förutsätter dock en någorlunda smidig politisk utveckling under året.

Johan Lundqvist

En investeringsstrategi för pensionen

I slutet av förra året utsågs världens bästa institutionella investerare i form av en lista med hundra Chief Investment Officers. Vinnaren jobbar för Yale University och heter för andra året i rad David F. Swensen.

Här kan du läsa mer om denna vinnande investeringsstrategi och vilka likheter som finns med hur vi på Skandia förvaltar ditt kapital.

Swensen är av naturliga skäl inte så känd för allmänheten, men hans sätt att se på långsiktiga investeringar kan ge nyttiga perspektiv på hur vi ska se på vårt eget långsiktiga sparande och då främst för vårt pensionssparande. Det sparande som vi får allt större eget ansvar för att förvalta. Med den investeringsstrategi som han använder går att hitta tydliga paralleller till hur Skandia arbetar, särskilt vad gäller vår traditionella förvaltning.

”Vad som främst sticker ut är att en stor del är placerat i illikvida tillgångar, dvs. sådant som inte handlas och prissätts dagligen på en öppen marknad, t.ex. den svenska börsen.”

Investeringsgurun med det svenskklingande namnet (David är norskättling) har varit ansvarig för förvaltningen hos det anrika universitetet ända sedan 1985 och hans framgångsrika filosofi och investeringsstrategi kallas kort och gott för Yale-modellen. Placeringsportföljen uppgår till ca 25,4 miljarder dollar (motsvarande 235 miljarder kronor) och vad som främst sticker ut är att en stor del är placerat i illikvida tillgångar, dvs. sådant som inte handlas och prissätts dagligen på en öppen marknad, t.ex. den svenska börsen.

Tre huvudingredienser

I stort så finns tre grundläggande huvudingredienser i investeringsstrategin som David och hans team på Yale använder:

1. Diversifiering och allokering – sprid dina risker. Ett alltför stort fokus på en enskild aktie, ett enskilt tillgångslag eller en enskild marknad ger en onödigt hög risk. Du kan enligt modern portföljteori uppnå samma eller till och med högre förväntad avkastning till lägre risk genom diversifiering.

Den strategiska fördelningen mellan olika tillgångslag kommer samtidigt att förklara 90 procent av avkastningen över tid. Det är med andra ord där det viktigaste beslutet av alla ligger för den långsiktige investeraren.

2. Rebalansering – håll dig till din strategiska portfölj.

Om något tillgångslag utvecklats mycket bättre än ett annat så blir risken också en annan i portföljen. Att på ett strukturerat sätt rebalansera sin portfölj med jämna mellanrum ökar sannolikheten att sälja något som blivit dyrt och istället köpa något som i stunden är billigare eller har en annan riskprofil.

Det här är kanske den svåraste övningen eftersom det kan kännas fel att minska innehavet i något som för tillfället går väldigt bra. Men ju mer man försöker haka på trender med en stor del av sitt kapital, desto större risk är det att man bränner sig. Just den typen av strategi är mer att betrakta som spekulering och kan förstås vara

”Det här är kanske den svåraste övningen eftersom det kan kännas fel att minska innehavet i något som för tillfället går väldigt bra.”

roligt att göra för en mindre del av sina pengar, men knappast för allt pensionssparande eller annat långsiktigt sparande.

3. Illikvida tillgångar – likvida marknader är mer genomlysta och blir enkelt uttryckt svårare att fynda på. Det tydligaste exemplet är marknaden för statsobligationer men gäller även i hög utsträckning för många aktiemarknader där nästan obegränsat med information finns att tillgå och där alla också har tillgång till den. I en sådan miljö blir marknaden svår att slå. Möjligheten att köpa och sälja på sekunden

gör också att den förväntade avkastningen blir lägre. Tillgängligheten kostar. Kan man däremot tänka sig att binda kapital över en längre tid så kan man också förvänta sig högre avkastning av den anledningen. Det finns alltid ett förhållande mellan vilken risk man är villig att ta och vilken avkastning man kan vänta sig och kan man inte enkelt sälja sina tillgångar så ökar också risken.

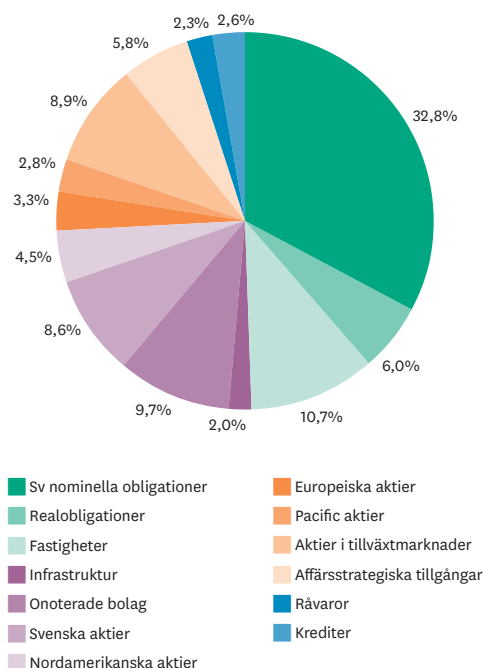
Att ha pengar på ett bankkonto är närmast riskfritt och pengarna är alltid tillgängliga. Därmed är också avkastningen på kontopengar begränsad. Men i takt med att du höjer risken genom att placera i andra alternativ så ökar också den förväntade avkastningen. Aktier har hög risk och därmed hög förväntad avkastning och begränsas möjligheten att köpa och sälja bör avkastningen alltså bli högre av den anledningen. Yale-portföljen består just nu till stor del av onoterade aktiebolag men omfattar även stora arealer med skog som man investerat i.

Resultat: Hög avkastning

Resultatet för Yale-modellen? Över en 30-årsperiod har avkastningen uppgått till knappt 13 procent i genomsnitt per år. Skandias traditionella portfölj har jämförelsevis under samma period avkastat cirka 9 procent per år i genomsnitt.

”Det närmaste du kan komma en Yale-portfölj för ditt långsiktiga sparande på enkelt sätt i Sverige är faktiskt Skandias traditionella förvaltning.

Tillgångsfördelning, Skandias traditionella portfölj

Jämförelsen mellan traditionell förvaltning i Skandia och David Swensens Yale är inte så avlägsen. Det närmaste du kan komma en Yale-portfölj för ditt långsiktiga sparande på enkelt sätt i Sverige är faktiskt Skandias traditionella förvaltning. I princip alla traditionella livbolag äger en stor andel svenska fastigheter i sin portfölj, men i övrigt varierar det hur mycket man valt att satsa på alternativa, mer illikvida, investeringar. För Skandias del är det här ett fokusområde sedan många år och idag är investeringarna i onoterade bolag exempelvis större än i svenska noterade aktier. Utöver det finns bland annat fastigheter, infrastrukturinvesteringar, krediter, lån och råvaror.

Mattias Munter
Pensionsekonom

PS. Vill du läsa mer om David Swensens investeringsstrategi rekommenderar jag hans bok ”Pioneering Portfolio Management” DS.

Fondmodellportföljer – första kvartalet 2017

Skandia erbjuder tre fondmodellportföljer med olika risknivåer. Modellportföljerna är baserade på tillgångsfördelningen i Skandias SMART-fonder, vilket ger dig som kund möjlighet att ta del av Skandias marknadssyn och placeringsstrategi i ditt fondsparande. Fonderna som ingår i de olika modellportföljerna väljs ut av Skandias fondanalytiker.

För att förenkla fondvalet har Skandia satt ihop tre modellportföljer med olika risknivåer. Portföljerna uppdateras kvartalsvis. I samband med uppdateringarna kan det ske förändringar i både fördelningen mellan olika fondkategorier, men också förändringar av fondval. Förändringar kan bero på ett ändrat konjunktur- eller marknadsläge, eller att Skandia bedömer att en annan fond har bättre förutsättningar att skapa en god avkastning framöver. Fondförändringar kan även ske därför att Skandia vill ändra fördelningen mellan stora och små bolag, mellan tillväxt- och värdebolag eller ändra den geografiska exponeringen.

FMP Försiktig: Något minskad undervikt i aktier

Skandias modellportfölj Försiktig är defensivt utformad och har fokus på räntebärande fonder, som alltså utgör större delen av innehavet. Portföljen ska främst ses som kapitalbevarande. En lämplig sparhorisont är minst tre år och baserat på historisk värdeutveckling kan portföljen väntas avkasta 1–2,5 procent årligen över en marknadscykel.* Genomsnittlig förvaltningsavgift för portföljen är cirka 0,65 procent.

I likhet med senaste uppdateringen i fjol gör vi även den här gången endast marginella justeringar i FMP Försiktig. Vi minskar vår undervikt i aktier något genom att öka innehavet i Skandia Världen på bekostnad av innehavet i Skandia Penningmarknadsfond. Portföljen har dock fortsatt en lägre andel aktier än jämförelseindex. Vidare minskar vi innehavet i Nordea European High Yield något efter att fonden har utvecklats väl. Kapitalet placeras istället i hedgefonden Norron target. I övrigt anser vi portföljsammansättningen vara väl avvägd. Den genomsnittliga löptiden på ränteinvesteringarna i portföljen är ungefär hälften så lång som i jämförelseindex, vilket minskar portföljens risk i ett scenario med stigande obligationsräntor.

FMP Balanserad: Ny tillväxtmarknadsfond

Skandias modellportfölj Balanserad har en större andel aktie- än räntefonder. Aktiedelen består främst av svenska och globala aktier, och en lämplig sparhorisont är minst fem år. Baserat på historisk värdeutveckling kan portföljen förväntas avkasta 3–4,5 procent årligen över en marknadscykel.* Genomsnittlig förvaltningsavgift för portföljen är cirka 0,6 procent.

Den främsta förändringen i FMP Balanserad är att vi byter ut fonden Stewart Asia Pacific Leaders mot RIC Acadian Emerging Markets Equity. Denna fond ger bred exponering mot tillväxtmarknader och har särskilt fokus på värdebolag som väntas gynnas av högre global tillväxt. Bytet innebär även att vi gör vissa viktförändringar bland övriga aktiefonder för att optimera portföljens sammansättning; innehavet i fonderna Skandia Global Exponering och Capital International Japan ökas något, medan Stewart WW Sustainable minskas. Sammantaget höjs aktieandelen med 1 procentenhet, vilket vi finansierar med att minska innehavet i Nordea European High Yield med motsvarande storlek, efter fondens starka utveckling under 2016.

FMP Offensiv: Ny tillväxtmarknadsfond

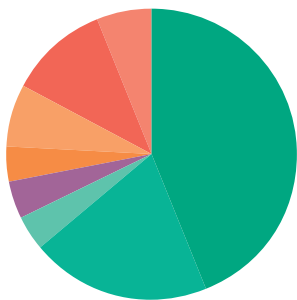
Skandias modellportfölj Offensiv placerar nästan uteslutande i aktiefonder och har därmed en högre risknivå. En lämplig sparhorisont är minst sju år och över en marknadscykel kan portföljen, baserat på historisk värdeutveckling, förväntas avkasta 5–7 procent årligen.* Genomsnittlig förvaltningsavgift för portföljen är cirka 1,29 procent

I likhet med FMP Balanserad byter ut fonden Stewart Asia Pacific Leaders mot RIC Acadian Emerging Markets Equity av samma anledning. Även i FMP Offensiv innebär det att vi gör vissa viktförändringar bland övriga aktiefonder för att optimera portföljens sammansättning; innehavet i Skandia Global Exponering ökas något, på bekostnad av Stewart WW Sustainable. Andelen aktiefonder behålls dock på 95 procent, vilket kompletteras med 5 procent i hedgefonden Norron Select.

* Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i fonder kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet.

SKANDIAS FONDMODELLPORTFÖLJER

Modellportfölj Skandia Försiktig

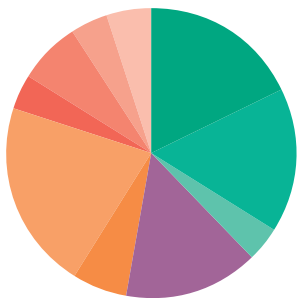
Tillgångsslag	Fond	Fördelning	4P ¹	Årlig avgift ²
Räntor	Skandia Penningmarknadsfond	44%	🚶	0,30%
	Skandia Kapitalmarknadsfond	20%	🚶	0,60%
	Skandia Realräntefond	4%	🚶	0,60%
Krediter	Skandia Global Företagsobligationsfond	4%	🚶	1,01%
	Nordea European High Yield Bond Fund	4%	🚶	1,33%
Svenska aktier	Carnegie Sverige	7%	🚶	1,44%
Globala aktier	Skandia Världen	11%	🚶	1,45%
Alternativa placeringar	Norron Target	6%	🚶	1,18% ³
		100%		

1. 4P är Skandias fondutvärderingsmodell. Namnet kommer från de fyra "P" som vi fokuserar på när vi analyserar fonder – Placeringsfilosofi, Process, Personer och Prestation.

2. Per 2017-01-24

3. + rörlig förvaltningsavgift

Modellportfölj Skandia Balanserad

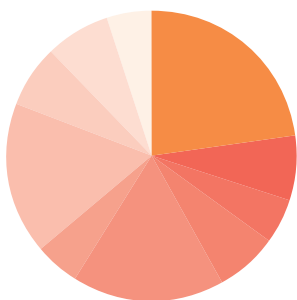
Tillgångsslag	Fond	Fördelning	4P ¹	Årlig avgift ²
Räntor	Skandia Penningmarknadsfond	18%	🚶	0,30%
	Skandia Kapitalmarknadsfond	16%	🚶	0,60%
Krediter	Nordea European High Yield Bond Fund	4%	🚶	1,33%
Svenska aktier	Carnegie Sverige	15%	🚶	1,44%
	Lannebo Sverige Flexibel	6%	🚶	1,71%
Globala aktier	Skandia Global Exponering	21%	🚶	0,41%
	Capital Group Japan Equity Fund	4%	🚶	1,78%
	Stewart Investors Worldwide Sustainability Fund	7%	🚶	1,82%
Tillväxtmarknader	RIC Acadian Emerging Markets Equity	4%	🚶	1,61%
Alternativa placeringar	Norron Target	5%	🚶	1,18% ³
		100%		

1. 4P är Skandias fondutvärderingsmodell. Namnet kommer från de fyra "P" som vi fokuserar på när vi analyserar fonder – Placeringsfilosofi, Process, Personer och Prestation.

2. Per 2017-01-24

3. + rörlig förvaltningsavgift

Modellportfölj Skandia Offensiv

Tillgångsslag	Fond	Fördelning	4P ¹	Årlig avgift ²
Svenska Aktier	Carnegie Sverige	23%	🚶	1,44%
	Skandia Sverige	7%	🚶	1,40%
	Carnegie Swedish Small Cap	5%	🚶	1,60%
Globala Aktier	Stewart Worldwide Sustainable	7%	🚶	1,82%
	Skandia Global Exponering	17%	🚶	0,41%
	Schroder European Special Situations	5%	🚶	1,91% ³
Tillväxtmarknader	T. Rowe Price US Large Cap Value	17%	🚶	1,61%
	Capital Group Japan Equity	7%	🚶	1,78%
Tillväxtmarknader	RIC Acadian Emerging Markets Equity	7%	🚶	1,61%
Alternativa placeringar	Norron Select	5%	🚶	1,96% ³
		100%		

1. 4P är Skandias fondutvärderingsmodell. Namnet kommer från de fyra "P" som vi fokuserar på när vi analyserar fonder – Placeringsfilosofi, Process, Personer och Prestation.

2. Per 2017-01-24

3. + rörlig förvaltningsavgift

RISKVARNING

En investering i fonder är förenad med risk. Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i fonder kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet. Fullständig information om fonderna och riskerna finns i respektive fonds faktablad och informationsbroschyr. För Skandias egna fonder hittar du faktablad, informationsbroschyr, senaste årsberättelse och halvårsredogörelse på www.skandia.se/fonder och kan även beställa dessa kostnadsfritt från Skandia Fonder, telefon 0771-55 55 00. För övriga fonder hittar du dessa handlingar på respektive fondbolagshemsida. Informationen i detta dokument är endast avsedd som allmän produktinformation. Den ska inte ses som placeringsråd eller placeringsrekommendationer. Om du vill ha en personlig rådgivning utifrån dina individuella förutsättningar rekommenderar vi att du kontaktar en rådgivare. Denna information är inte riktad till personer hemmahörande i USA eller något annat land där tillgänglighetsgränsen på något sätt är begränsad.

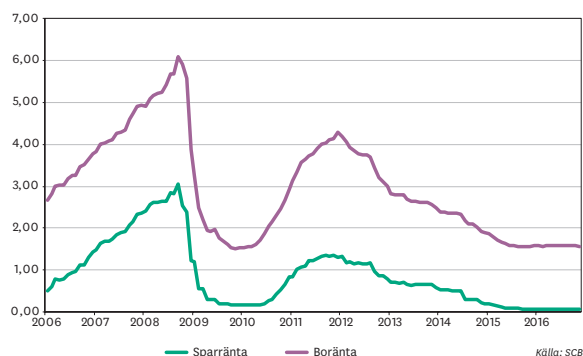
Svag krona har gett hög avkastning

Boränta & sparränta

Boränta. Boräntorna med löptider under fem år sjönk något i november. Det rör sig dock fortsatt om mycket små förändringar. Ett genomsnittligt bolån med 3 månaders löptid kostade 1,56 procent under månaden, jämfört med 1,58 procent i oktober. Samtidigt steg bolåneräntor med löptider över fem år med 4 räntepunkter. Den genomsnittliga räntan på bolån med 5 års löptid eller längre kostade 2,21 procent i november.

Sparränta. Sparräntan på konton utan bindningstid låg kvar på 0,07 procent i november för sjätte månaden i rad. Samtidigt fortsatte sparräntor med överenskommen löptid att sjunka något i november.

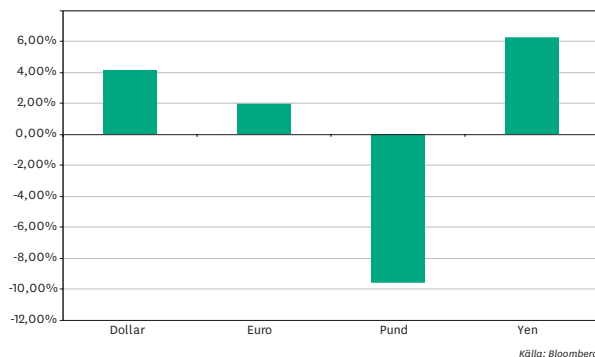
Genomsnittlig boränta och sparränta
Nya avtal, procent

Valutor

Under den senaste tiden har svenska kronan stärkts mot de flesta valutor. Under större delen av förra året försvagades dock kronan, vilket gör att de flesta valutor är dyrare idag än för ett år sedan. Mot dollarn och euron har kronan försvagats med 4 respektive 2 procent jämfört med samma period i fjol. Japanska yenen har samtidigt blivit 6 procent dyrare. Mot pundet präglas 12-månadersförändringen fortfarande i hög grad av den brittiska valutans försvagning i samband med Brexit. Sammantaget har pundet blivit ca 10 procent billigare det senaste året.

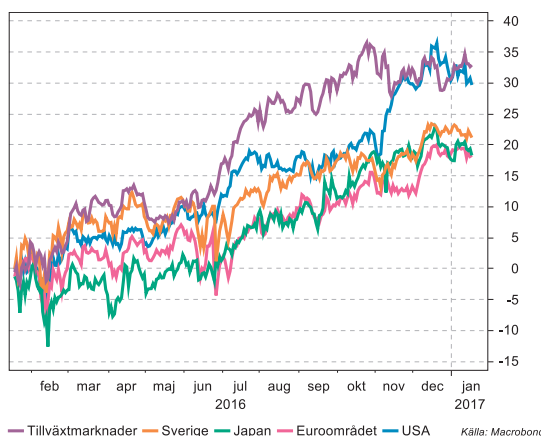
Så mycket dyrare/billigare har valutorna blivit
Förändring mot SEK senaste 12 månaderna, procent

Börsutveckling

Försvagningen av kronan under det senaste året fortsätter att ge stöd åt avkastningen i svenska kronor. Av de större aktieindexen har tillväxtmarknaderna gått bäst där börs- och valutautvecklingen i Brasilien och Ryssland ger särskilt stöd. Bland utvecklade länders börser har USA dragit ifrån efter Donald Trumps valseger. Den amerikanska börsern har stigit ca 30 procent i svenska kronor under de senaste 12 månaderna. För Sverige, euroområdet och Japans del handlar det om uppgångar om ca 20 procent i svenska kronor.

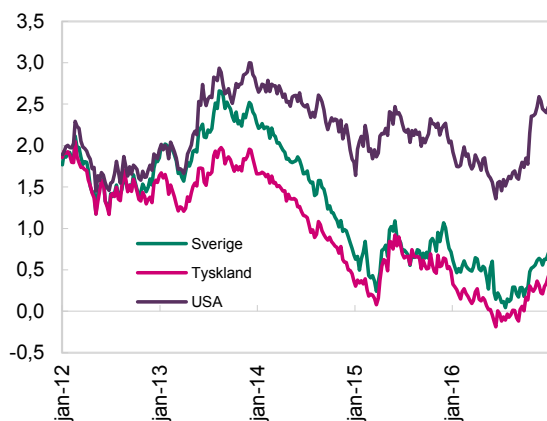
Börsutveckling rullande 12 mån
Procent, SEK

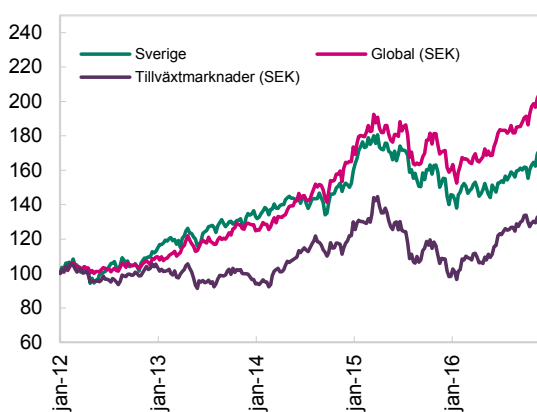
Marknadsnoteringar 2017-01-23

Aktieutveckling MSCI TR (Utveckling i SEK)					
		1 månad	1 år	3 år	5 år
Sverige		-0,8%	15,5%	24,1%	67,4%
Norden		-0,9%	8,6%	29,1%	76,5%
Europa		-1,0%	13,9%	26,6%	71,9%
USA		-3,8%	26,5%	77,5%	142,1%
Japan		-2,3%	19,1%	52,7%	92,9%
Brasilien		12,1%	124,8%	40,9%	-10,1%
Ryssland		-0,7%	75,6%	36,5%	22,2%
Indien		0,7%	13,8%	60,0%	61,0%
Kina		3,4%	26,3%	51,8%	60,6%
Världsindeks		-2,2%	24,2%	55,8%	97,9%
Tillväxtmarknader		3,1%	33,0%	38,8%	33,7%
Valutor					
	Nivå	1 månad	1 år	3 år	5 år
USDSEK	8,83	-4,1%	3,1%	37,8%	30,9%
EURSEK	9,50	-1,3%	2,3%	8,3%	8,3%
GBPSEK	11,07	-1,8%	-9,3%	3,8%	5,4%
EURUSD	1,08	3,0%	-0,8%	-21,4%	-17,3%
Råvaror					
	Nivå (USD)	1 månad	1 år	3 år	5 år
Olja (WTI Crude, 1st future)	52,8	-0,5%	73,9%	-45,8%	-47,0%
Olja (Brent Crude, 1st future)	55,2	0,1%	81,1%	-48,7%	-50,1%
Guld (Spot)	1 218,1	7,4%	9,9%	-3,6%	-27,4%
Styrräntor					
	Nivå (%)	1 månad (bps)	1 år (bps)	3 år (bps)	5 år (bps)
Riksbanken	-0,50	0,0	-15,0	-125,0	-225,0
ECB	0,00	0,0	-5,0	-25,0	-100,0
Fed	0,75	0,0	25,0	50,0	50,0
Statsobligationer					
	Nivå (%)	1 månad (bps)	1 år (bps)	3 år (bps)	5 år (bps)
Sverige 2 år	-0,57	5,3	-4,6	-160,1	-154,0
USA 2 år	1,14	-5,8	28,7	78,4	90,9
Tyskland 2 år	-0,69	10,2	-23,6	-84,1	-88,4
Sverige 10 år	0,66	4,8	-3,5	-166,4	-116,7
USA 10 år	2,40	-14,0	39,6	-38,0	34,6
Tyskland 10 år	0,36	14,2	-10,8	-134,6	-160,8

Statsobligationsräntor, 10 år

Aktieindex (utveckling i svenska kronor)

Begränsning av ansvar: Informationen i denna publikation baseras på Skandias egna bedömningar vid tidpunkten för publicerandet samt på andra källor. Bedömningarna utgår från faktorer och uppgifter som kan visa sig vara oriktiga. Bedömningar och slutsatser som presenteras kan komma att ändras och det kan ske utan att Skandia distribuerar information om förändringen. Skandia ställer därför inga garantier och gör inga utfästelser vad gäller riktighet, tillförlitlighet eller fullständighet av den lämnade informationen. Den som tar del av informationen ska vara medveten om att den inte innebär något erbjudande om köp eller försäljning av finansiella instrument, någon uppmaning till sådana transaktioner eller något råd. Det ankommer på användaren av informationen att själv värdera riktigheten, tillförlitligheten och fullständigheten av informationen.

Information och åsikter som uttrycks i annonser från andra företag än Skandia är dessa företags egna och baseras på företagets egna bedömningar. Skandia ansvarar inte för innehållet i annonser och ställer inga garantier och gör inga utfästelser vad gäller riktighet, tillförlitlighet eller fullständighet av lämnad information. Den som tar del av annonser ska vara medveten om att dessa inte innebär något erbjudande om köp eller försäljning av finansiella instrument, någon uppmaning till sådana transaktioner eller något råd från Skandias sida.

Historisk avkastning är ingen garanti för framtiden. Pengar som placeras i fonder kan både öka som minska i värde och det finns ingen garanti att få tillbaka hela det insatta kapitalet. Att fatta investeringsbeslut innebär alltid ett risktagande och varje sådant beslut fattas självständigt av kunden och på dennes eget ansvar.

Denna information är avsedd enbart för personer och företag med hemvist inom den europeiska unionen och det ekonomiska samarbetsområdet samt i Schweiz och således inte riktad till person hemmahörande i USA eller något annat land där tillgängliggörande på något sätt är begränsad.